

PLAN FOR KOMPETANSEUTVIKLING I SUNDBY BARNEHAGE 2026/2027

Samarbeid med

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Universitetet i Sørøst-Norge (USN)

Et inkluderende miljø for omsorg, lek, læring og danning

Tema og mål for barnehageåret 2026 – 2027 for alle barnehagene:

Ledelse av inkluderende språk – og lekemiljø. Sammen skaper vi inkluderende og attraktive barnehager.

Mål:

- Barnehagen skal støtte barn i å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.
- Alle barn er i lek og opplever seg betydningsfulle i fellesskapet
- Barnehagene har en tydelig ledelse og bygger høy kapasitet gjennom å utvikle kompetanse, motivasjon og felles verdier

Prosjekt i Sundby barnehage 2026/2027:

«Rødt, blått og litt gult» inkluderende rom for lek, materialer og utforsking»

Barnehagens bakgrunn for valg av mål og tiltak: (Hvordan har barnehagen kommet fram til disse valgene?).

I flere år har vi koblet det å jobbe med inkludering til materialer, og vi ser effekten det har på barna. Det er færre konflikter mellom barna og større grad av fantasi. Vi tro et spennende og utforskende miljø, med felles opplevelser, kan føre til at barna opplever å være inkludert. Vi ser at det fysiske miljøet kan fungere som den tredje pedagog. Vi har siden 90-tallet vært en Reggio Emilia inspirert barnehage. Vi ønsker å stå sterkere i denne tankegangen. Vi vil utvikle oss mer med tanke på barnesyn, fysisk miljø/materialer og pedagogisk dokumentasjon.

Aktiv jobbing med lek er bærekraftig og ruster barna for fremtiden. Loris Malaguzzi fra Reggio Emilia hadde tidlig fokus på at barn er medborgere i et samfunn. Det er derfor viktig at vi tenker dokumentasjon både i og utenfor barnehagen for å løfte fram barnas verdi og kompetanse.

Det er hele tiden muligheter for fornying og utvikling av materialer. Lek og inkludering er tema på alle interne møter, og følger opp tema fra SKK/arbeidsgrupper. Personalet har fått ny giv med tanke på å bruke gjenbruksmateriell og naturens materialer, noe som synes på møteplassene personalet lager. Personalet opplever at barna tar i bruk møteplassene og det føles meningsfullt for personalet.

I en verden hvor det er mye bruk og kast, ser vi nytten av å lære barna å kunne gjenbruke det vi har. Det å bruke åpne materialer har vi sett at fører til lek på tvers av alder og mer inkludering.

I tillegg ser vi at det å jobbe med møteplasser og felles opplevelser, gir gode muligheter for utvikling av språket og de gode reflekterende samtalene.

Vi ser at det er viktig å fokusere ledelse med tanke på utviklingsarbeid. Det gjelder både for styrer og pedagogiske ledere. Dette vil vi utvikle oss på sammen med vår samarbeidsbarnehage.

Barnehagens mål 2026 – 2027

Gjennom pedagogisk ledelse i hele personalgruppen utvikler vi en reflekterende praksis der barnet ses som kompetent, medvirkende og betydningsfullt. Sammen skaper vi inkluderende språk- og lekemiljøer inspirert av Reggio Emilia-filosofien.

1. Alle ansatte bruker åpne spørsmål, undrende dialog og aktiv lytting for å støtte barns tenkning, nysgjerrighet og utforsking.
2. Alle ansatte anerkjenner og bygge videre på barnas tanker, erfaringer og initiativ slik at alle barn opplever å ha verdi og innflytelse i fellesskapet.
3. Alle ansatte legger til rette for at barna lærer med og av hverandre gjennom lek, utforsking, samarbeid og felles opplevelser.
4. Alle ansatte bidrar til å bruke pedagogisk dokumentasjon som grunnlag for observasjon, refleksjon og videre utvikling av praksis.
5. Alle ansatte kjenner sentrale prinsipper i Reggio Emilia filosofien og lar disse prege samspill, læringsmiljø og pedagogiske valg.
6. Alle ansatte tar ansvar for å skape språkstimulerende, inkluderende lekemiljøer der alle barn opplever tilhørighet og deltakelse.

Kjennetegn på måloppnåelse:

1.
 - Personalet stiller flere åpne enn lukkede spørsmål
 - Barna opplever at deres tanker blir lyttet til og tatt på alvor
 - Barnas refleksjoner synliggjøres gjennom pedagogisk dokumentasjon
2.
 - Barn får medvirke i planlegging av lek, prosjekter og aktiviteter
 - Personalet tar utgangspunkt i barnas interesser
 - Barnas tanker blir synlige i det fysiske miljøet og i planarbeidet
3.
 - Barn hjelper, inspirerer og støtter hverandre i lek og aktiviteter
 - Personalet fremhever barn som ressurser for hverandre
 - Det fysiske miljøet inviterer til samarbeid og felles utforsking

Plan for tiltak 2026 – 2027

1.
 - Refleksjon rundt voksenrollen på personalmøter
 - Bruke video, praksisfortelling eller refleksjonsskjema som grunnlag for refleksjon
 - Styrer gjennomfører «Learning walks/barnehagevandring med etterfølgende tilbakemelding/felles refleksjon i avdelingsmøter.
2.
 - Fast refleksjonsspørsmål på møter «Hvordan har barnas perspektiver påvirket våre valg?»
 - Bruke pedagogisk dokumentasjon aktivt i planlegging
 - Praksisfortellinger/refleksjonsskjema som viser barnas kompetanse
 - Avdelingens kvarter på personalmøte. Avdelingen viser fram noe de er stolte av.
3.
 - Styrer gjennomfører barnehagevandring med fokus på «barn som støttende stillas» eller gode møteplasser
 - Refleksjoner på avdelingsmøter om barn-barn samspill
 - Organisere smågrupper der barn samarbeider om prosjekter og utforsking
 - Observere hvilke møteplasser som fremmer samarbeid mellom barna

4. - refleksjonsskjema brukes jevnlig - dokumentasjon viser både prosess og læring - personalet begrunner pedagogiske valg med utgangspunkt i observasjoner 5. - Barna ses kompetente og aktive deltakere - Det fysiske miljøet fungerer som den tredje pedagog - Pedagogisk dokumentasjon brukes som arbeidsverktøy 6. - ASK brukes naturlig i hverdagen med alle barn - Alle barn deltar i lekefellesskap - Personalet arbeider aktivt med språk i lek og rutinesituasjoner - Det fysiske miljøet inviterer til kommunikasjon og samarbeid	4. - Pedagogisk dokumentasjon som fast punkt på interne møter - Gjennomgå dokumentasjonsarbeid på planleggingsdager - Bruke refleksjonsskjema aktivt 5. - Reggio Emilia filosofien har fokus på personalmøter og planleggingsdager - Faglige refleksjonsoppgaver mellom møtene - Besøke andre barnehager for inspirasjon og dele egne eksempler - tekster, bøker 6. - Månedens symboler /tegn gjennomgås på personalmøte og innarbeides hver måned i hele barnehagen - Vi legger opp til språkskapende aktiviteter - Samarbeide med Falkåsen barnehage om ledelse av et inkluderende språk – og lekemiljø (to ped.ledermøter i hvert halvår + et felles personalmøte) - Kartlegge kjennetegn på et rikt og inkluderende språk – og lekemiljø - Kartlegge/bevisstgjør hvordan barn med spesielle behov inkluderes i vårt språk – og lekemiljø - Ledelse av inkluderende språk – og lekemiljø er fast punkt på pedagogmøter - Fortsette med ansvarsfordeling for å skape gode møteplasser for lek og inkludering på alle avdelinger. - Åpne materialer - Leire brukes som materiale på alle avdelinger, men samtidig introdusere nye materialer
--	---

Dato: 26.08.26 Sted: Sundby

Lissbeth Varnes

Sign. styrer

Sylvia M. Sørensen

Sign. ressursperson

Frist for å sende inn barnehagens kompetanseplan er 28.08.2026

Litteraturliste (listen kan bli endret underveis)

- Tholin, K. R. (2022). *Barnehagelærer og pedagogisk leder - verdibevisst meningsledelse av barna, innholdet og personalet*. Fagbokforlaget.
- Per Brodal og Charlotte Lunde (2022) *Lek og læring i et nevro perspektiv – hvordan gode intensjoner kan ødelegge barns lærelyst*. Universitetsforlaget
- Hege Hansson og Lillian Gjerpen (2015). *En barnehage til Begjær. Å gi form til barnehagens innhold*. Fagbokforlaget.
- Trude Anette Brendeland (2018). *Lekelyst – med rom for innelek*. Pedagogisk forum.
- Merete Lund Fasting (2019). *Barns utelek*. Universitetsforlaget.
- Ellen Beate Hansen Sandsæter (2020). *Barnehagens fysiske inne- og utemiljø. Inspirasjon til lek*. Universitetsforlaget.
- Pål Riis og Jan Merok Paulsen (2022). *Ledelse som praksis, Å utvikle skolen gjennom lærende møter og prosesser*. Universitetsforlaget
- Henning Bang og Thomas Nettet Midelfart (2019). *Effektive ledergrupper*. Gyldendal
- Podkast: *Perspektiver – på barnehagefaglige fenomener*. Episode 24: Bente Ulla & Ann Sofi Larsen - om perspektiver på pedagogisk dokumentasjon og veiledning
- <https://www.usn.no/podkast/podkaster/perspektiver-pa-barnehagefaglige-fenomener>
- Kolle, T., Larsen, A. S., Ulla, B. (2017). *Pedagogisk dokumentasjon: Inspirasjoner til bevegelige praksiser* (2. utg.). Fagbokforlaget. (Særlig aktuelt er kapittel 8)
- Wenche h. Iversen, Birgitte Ljunggren og Kari Hoås Moen (red.) (2021) *Utadrettet barnehageledelse*. Universitetsforlaget
- Marianne Torve Martinsen (red.) (2021) *Trygt og godt i barnehagen – barns rett til et godt og psykososialt miljø*. Cappelen Damm Akademisk
- Birgitte Fjørtoft (2020) *Perlet furunål, en innføring i barns lek*. Universitetsforlaget
- Anne-Lise Arnesten (red.) (2017) *Inkludering Perspektiver i barnehagefaglige praksiser* (2. utg.). Universitetsforlaget
- Kleppe, Rasmus; Sando, Ole Johan; Hansen Sandseter, Ellen Beate (2020) *Innendørs risikofyllt lek: muligheter for spenning og variasjon i barnehagens lekemiljøer*, [artikkel](#)
- Einar Sundsdal og Maria Øksnes *Til forsvar for barns spontane lek*. NOASP. [Artikkel](#)
- Marit Bøe, m.fl. *Styrken vår er gruppa, det å være sammen mange*, Artikkel
- Sundal og Øksnes (årstall) *Om å verdsette barns lek*. Artikkel
- Else Johansen Lyngseth (red.) (2022) *Tidlig innsats i tidlig barndom*, Gyldendal

Nyttige linker

[Barnehagen for en ny tid, nasjonal barnehagestrategi mot 2030](#)

[Kompetanseutvikling | udir.no](#) Informasjon om tilskuddsordningene for videreutdanning og kollektiv kompetanseutvikling og oversikt over andre ordninger for kompetanseutvikling.

[Kvalitet i barnehagen - regjeringen.no](#)

Meld. St. 6 (2019-2020). [Tett på - tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO](#)

[Barnehage | udir.no](#)

[Barnehagemiljø | udir.no](#)

- Råd og forskning om trygt og godt barnehagemiljø
- Barnehagemiljø og aktivitetsplikten; forebygging og tiltak
- Kompetansetilbud; kompetansepakker om trygt og godt barnehagemiljø, lek i barnehagen, og om inkluderende praksis

[Barnets beste-vurderinger og retten til å bli hørt | udir.no](#) - barnehagemiljø

[Artikkel - Hvordan forholder barnehagelærere og styrer seg til mobbing i barnehagen](#)

[Del 1 Barns rettigheter - youtube](#)

[Del 2 Nulltoleranse og forebyggende arbeid - YouTube](#)

[Del 3 Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø - YouTube](#)

[FUB – Hvordan skape et trygt og godt barnehagemiljø](#)

[Hvordan skape et trygt og godt barnehagemiljø, refleksjonsspørsmål til bruk i personalgruppene, samt opplegg til foreldremøter](#)

Mobbeombudet i Vestfold og Telemark – ulike filmer:

- [Bakgrunn for lovverket og grunnleggende prinsipper for å forstå det \(1\) - YouTube](#)
- [Hvordan sikre effektiv aktivitetsplan, felles oppfattelse og positiv utvikling? \(2\) - YouTube](#)
- [Aktivitetsplan - En konkretisering \(3\) - YouTube](#)

[Kompetansepakke om et flerspråklig barnehagemiljø](#) Udir

[Inkluderende og mangfoldige leseopplevelser NAFO](#) Flerspråklige fortellinger, både som digitale fortellinger med lyd støtte og som utskriftsvennlige bøker.

[Boktips for lesing i barnehagen | Universitetet i Stavanger](#)

[Alternativ og supplerende kommunikasjon \(ASK\) | udir.no](#)

Miniforedrag Udir:

- [Voksnes betydning for barns livsmestring og helse](#)
- [Lekens betydning for barns livsmestring og helse](#)
- [Et helhetlig syn på livsmestring og helse i barnehagen](#)
- [Språkstøtte til flerspråklige barn](#)

[E-læring om barns rettigheter - Barnets beste vurdering](#) Barneombudet

[Verktøykassa for at barn skal ha det bra \(det er deg det\) RBUP](#) Regionsenter for barn og unges psykiske helse Øst og Sør

[Barns utvikling - filmer og oppgaver om barns behov, atferd og utvikling, og voksenrollens betydning](#) RBUP

[Ledelse i kommunal sektor - Hjem](#)

Ressursperson fra USN: [Anne Marie Øines - Universitetet i Sørøst-Norge](#)

[Kommuneplanens samfunnsdel med prioriteringer for kommunestyreperioden 2024-2027](#)

[Program for veiledningsordningen i skole og barnehage - Compilo](#)

[Ståstedsanalyse for barnehage](#) Forms, kvalitetsvurdering.no

Forslag til "ny" litteratur: (lim inn forslag, diskuteres i august)

[Visning av Observasjon – en vei til forståelse av barns verden: læring, samspill og lek](#)
Johanna Birkeland Høgskulen på Vestlandet 2020

[Barns lek i modern barndom | Barn – forskning om barn og barndom i Norden](#) Åsa
Delblanc Malmö universitet, Sverige og **Marina Wernholm** Linnéuniversitetet Kalmar,
Sverige 2023

[Kvalitetsindikatorer i utvikling av leke- og læringsmiljøet i barnehagen – barnehagelæreres
perspektiver | Forskning og forandring](#) **Johanna Birkeland** Høgskulen på Vestlandet, Norge
2022

[Fagartikkel: Rom for alle!](#) Karen Ingebjørg Draugsvoll Barnehage.no 2026

[Lek og læring i et nevroperspektiv - hvordan gode intensjoner kan ødelegge barns lærelyst](#)
Per Brodal, Charlotte Lunde, 2022

[Forskarar átvarar: Barns frie leik er trua](#) forskning.no 2025

[Effektiv mødeledelse - lederweb](#) Væksthus for ledelse 2023